

Sygn. akt: I C 641/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Dudzińska

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **B. A.**

przeciwko A. J.

o zapłatę

1. Powództwo oddala.
2. Nie obciąża powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną.
3. Przyznaje ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy na rzecz kancelarii adwokackiej (...) kwotę 4428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych 00/100) w tym VAT z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.
4. Kosztami sądowymi od uiszczenia, których powódka była zwolniona obciąża Skarb Państwa.

SSO Wojciech Rybarczyk

I C 641/16

UZASADNIENIE

Powódka B. A. wniosła przeciwko A. J. pozew, w którym domagała się nakazania pozowanej zwrotu przedmiotu darowizny – kwoty 118.000 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 18.08.2007 r. wypłaciła ze swojego rachunku bankowego kwotę 118.000 zł, którą następnie przekazała tytułem darowizny swojej córce – pozwanej A. J.. Pozwana otrzymaną kwotę przeznaczyła na zakup wspólnie z mężem nieruchomości położonej w G. przy ulicy kolejowej 3. Tytułem podziękowania pozwana wraz z mężem ustanowili na rzecz powódki dożywotnią służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z jednego pokoju, kuchni, łazienki z używalnością korytarza i piwnicy a także swobodnym poruszaniu się po całej nieruchomości. Pozwana z mężem zobowiązali się także zapewnić powódce opiekę, dowóz do lekarza i pogrzeb wg zwyczajów miejscowych. Pozwana z mężem początkowo wypełniali swoje zobowiązania. Z czasem zaczęli lekceważyć swoje obowiązki. Coraz bardziej pozostawali bierni wobec konieczności zapewnienia powódce opieki, dowozu do lekarza czy kościoła. Mążonek pozwanej odmówił powódce zawiezienia na umówioną wizytę do lekarza. Pozwana

z małżonkiem zaczęli nadużywać alkoholu, zaczęli się dopuszczać przemocy fizycznej i psychicznej wobec powódki. Następnym ich zachowaniem jest wszczęcie procedury niebieskiej karty. Pozwana i jej mąż wielokrotnie dopuścili się wobec powódki zniewagi, zniesławienia oraz przemocy fizycznej co stanowi przejaw rażącej niewdzięczności.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że zawarła z powódką ustną umowę darowizny kwoty 80.000 zł. Darowizna przeznaczona została na zakup domu przy ul (...) w G. a cena tego domu wynosiła 80.000 zł. Nabyta nieruchomość była w stanie surowym konieczne było wykonanie jej remontu. Koszty remontu poniosła ze środków własnych pozwana i jej mąż. Pozwana wskazała, że powódka od momentu dokonania darowizny ma możliwość korzystania z pomieszczeń objętych służebnością. Jednocześnie powódka nie realizowała nałożonych na nią świadczeń co spowodowało, że koszty eksploatacji całego budynku ponosi pozwana z mężem. Pozwana zaprzeczyła aby zachowywała się wobec powódki w sposób agresywny, znęcała się nad nią psychicznie bądź fizycznie. Podniosła, że to powódka zachowuje się wobec córki i jej męża agresywnie, często naruszając ich nietykalność fizyczną. Awantury są inicjowane przez powódkę a zachowanie pozwanej jest determinowane zachowaniem powódki. Pozwana zaprzeczyła aby nadużywała alkoholu. Wskazała również, że pozew jest konsekwencją odmowy darowania przez pozwaną i jej męża 1/2 części domu powódce. Powódka zażądała tego w 2015 r aby mieć możliwość uzyskania kredytu hipotecznego na pokrycie swoich zobowiązań finansowych.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił co następuje:

Powódka B. A. w 2007 r uzyskała informację o możliwości zakupu domu w miejscowości G.. W tym czasie powódka pracowała we W. a do Polski wracała tylko na krótkie okresy czasu. W związku z koniecznością powrotu do pracy powódka sama nie zajęła się sprawą kupna domu. W dniu 13 sierpnia 2007 r wypłaciła ze swojego rachunku bankowego kwotę 118.000 zł i podarowała tą kwotę pozwanej – swojej córce A. J. z przeznaczeniem na zakup w/w domu. Powódka chciała w ten sposób pomóc córce. Pozwana miała zająć się zakupem domu.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98

Historia rachunku bankowego k. 8/

W dniu 14 sierpnia 2007 r pozwana wraz ze swoim mężem T. J. zakupili od H. P. zabudowaną nieruchomość o powierzchni 0,16.75 ha położonej w G. przy ulicy (...) za kwotę 80.000 zł. W dniu 21.09.2007 r pozwana oraz jej mąż jako współwłaściciele w/w nieruchomości ustanowili na rzecz powódki dożywotnią służebność mieszkania, polegającą na prawie korzystania przez nią jednego pokoju, kuchni i łazienki z używalnością korytarza i piwnicy, oświetlanych i ogrzewanych na koszt powódki a także ustanowiono dla powódki prawo swobodnego poruszania się po nieruchomości a także pozwana i jej mąż zobowiązali się zapewnić powódce opiekę, dowóz do kościoła i lekarza oraz zorganizować pogrzeb według zwyczajów miejscowych.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98

Akt notarialny k. 9-13/

Powódka pracowała na terenie W. w latach 2001 do 2015 r. Do 2010 r do Polski przyjeżdżała tylko co jakiś czas, od 2010 r z uwagi na stan zdrowia przyjeżdżała do Polski częściej. W 2015 r wróciła do Polski na stałe. Po zakupie przez pozwaną i jej męża domu powódka podczas swoich pobytów w Polsce mieszkała w ich domu, w pomieszczeniach na parterze co do których ustanowiono na jej rzecz służebność mieszkania.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98

Zeznania świadka L. M. k. 98-99

Zeznania świadka D. K. (1) k. 88-88v

Zeznania świadka G. L. k. 50/

Powódka w związku z nadużywaniem przez pozwaną alkoholu złożyła w 2010 r do Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w G. wniosek o skierowanie pozwanej i jej męża na leczenie odwykowe. Od tego czasu dochodziło do scysji między stronami. Od 2015 r kiedy powódka wróciła na stałe do Polski zaczęło częściej dochodzić do kłótni między stronami. Powódka miała pretensje do córki o nadużywanie alkoholu. Mąż pozwanej miał pretensje do powódki, że ta nie ponosi kosztów utrzymania domu i nie płaci za media, z których korzysta. Powódka faktycznie nie ponosi kosztów energii elektrycznej i ogrzewania części domu, w której mieszka. Na tym tle dochodziło do kłótni między powódką a mężem pozwanej.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98

Zeznania świadka L. M. k. 98-99

Zeznania świadka D. K. (1) k. 88-88v

Zeznania świadka G. L. k. 50

Zeznania świadka T. B. k. 50-51

Akta Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w G./

W grudniu 2015 r powódka, która ma poważne problemy finansowe i długi przekraczające kwotę 30.000 zł zażądała od pozwanej i jej męża przeniesienia na nią własności domu aby móc uzyskać kredyt hipoteczny na spłatę swoich zadłużeń. Pozwana z mężem odmówili. Od tego czasu konflikt stron zaczął narastać. Dochodziło do awantur między stronami w sytuacjach gdy w części domu zajmowanej przez pozwaną odbywały się spotkania podczas, których pito alkohol. Podczas jednego z takich spotkań – urodzin męża pozwanej – powódka zdenerwowana hałasem poszła do mieszkania córki, była bardzo wzburzona i wszczęła kłótnie podczas, której kopnęła męża pozwanej. Dochodziło również do kłótni na podwórku domu, kłótnie te zazwyczaj inicjowała powódka mając różne pretensje do córki i jej męża. Mąż pozwanej latem 2016 r wyłączył na okres kilku dni dopływ prądu do mieszkania powódki, zabrał również stanowiącą jego własność antenę tv, z której wcześniej pozwana pozwoiliła korzystać powódce. Do kolejnego konfliktu doszło 8.03.2016. Powódka słysząc, że w mieszkaniu pozwanej są jakieś osoby poszła do córki, okazał się, że ta jest pod wpływem alkoholu, razem z nią w mieszkaniu były jej znajome. Doszło do kolejnej kłótni podczas, której pozwana uderzyła powódkę. Podczas awantur obie strony kierowały pod swoim adresem wyzwiska.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98

Zeznania świadka L. M. k. 98-99

Zeznania świadka D. K. (1) k. 88-88v

Zeznania świadka G. L. k. 50

Oświadczenie o odwołaniu darowizny k. 7

Historia rachunku bankowego k. 8

Akt notarialny k. 9-13

Pismo KP w G. k 47/

Po zdarzeniu z 8.03.2015 powódka udała się na posterunek policji gdzie zgłosiła zdarzenie. W wyniku tego zgłoszenia pozwanej założono niebieską kartę, nie wszczęto jednak żadnego postępowania karnego. Od tego czasu miejsce zamieszkania stron co najmniej raz w miesiącu odwiedza dzielnicowy. W jego obecności strony zachowywały się poprawnie. Powódka i pozwana starają się obecnie unikać jakichkolwiek kontaktów. Powódka obecnie uczestniczy w zajęciach grupy wsparcia dla ofiar przemocy. Chciałaby opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania. W dniu 12.8.2016 powódka złożyła oświadczenie o odwołaniu darowizny dokonanej na rzecz powódki.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. B. k. 50-51

Zeznania świadka L. D. k. 49-50

Oświadczenie o odwołaniu darowizny k. 7

Akta Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w G./

W okresie zamieszkiwania powódki w domu pozwanej jeden raz mąż pozwanej odmówił powódce zawiezenia do lekarza. Kupił też od powódki za kwotę znacznie niższą od rzeczywistej wartości złoty łańcuszek, który powódka zamierzała zastawić w lombardzie a następnie gdy powódka chciała go odkupić odmówił.

/dowód: zeznania powódki B. A. k.99-100

Zeznania pozwanej A. J. k. 100-101

Zeznania świadka T. J. k. 97-98/

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania powódki B. A.. W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują jej twierdzenia, że pozwana dopuszczała się wielokrotnie przemocy fizycznej i psychicznej wobec powódki. Twierdzenia powyższe nie znajdują uzasadnienia w przeprowadzonych w sprawie dowodach. Zeznania samej powódki są w tym zakresie chaotyczne i de facto wskazują na co najwyżej jeden poważny incydent między stronami, który miał miejsce w dniu 8.03.2016 r. Wyniki postępowania dowodowego a w szczególności zeznań pozwanej oraz świadków T. J., L. M., D. K.

(2) i T. B. wskazują na to, że zachowanie powódki w miejscu zamieszkania również nie było właściwe i prowokowała ona szereg awantur z pozwaną w tym również w dniu 8.03.2016 r.

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania pozwanej A. J.. W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują jej twierdzenia, że powódka podarowała jej wyłącznie kwotę 80.000 zł. W ocenie Sądu zeznania pozwanej nie zasługują w tym względzie na wiarę albowiem pozostają w sprzeczności z wiarygodnymi w tym zakresie zeznaniami powódki, które dodatkowo znajdują potwierdzenie w dowodzie z dokumentu w postaci historii rachunku bankowego. Strony nie zawarły wprawdzie pisemnej umowy darowizny a pozwana nie pokwitowała odbioru pieniędzy to jednak w ocenie Sądu zeznania powódki, które są spójne i konsekwentne w tym zakresie wskazują na darowiznę w kwocie 118.000 zł. Z historii rachunku bankowego wynika, że powódka bezpośrednio przed zakupem przez pozwaną domu wypłaciła ze swojego rachunku kwotę 118.000 zł. Jednocześnie biorąc pod uwagę, że okolicznością nie kwestionowaną przez pozwaną jest to, iż powódka w tym okresie wyjeżdżała do W. do pracy brak jest podstaw do przyjęcia, że powódka nie przekazała w ramach darowizny całej tej kwoty pozwanej na zakup domu i poniesienie związanych z tym kosztów. Fakt, że w akcie notarialnym jako cenę zakupu domu wskazuje się 80.000 zł nie przesądza w żaden sposób o wysokości kwoty będącej przedmiotem darowizny. Powódka ponadto konsekwentnie w swoich zeznaniach a także w oświadczeniu o odwołaniu darowizny wskazuje na kwotę 118.000 zł jako kwotę darowizny, jednocześnie brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących na to że powódka przekazała pozwanej kwotę niższą. Biorąc pod uwagę fakt, że powódka bezpośrednio po dokonaniu wypłaty kwoty 118.000 zł wyjeżdżała do pracy do W. nie miała ona powodu wypłacać z rachunku bankowego kwoty znacznie przewyższającej kwotę darowizny.

Za niewiarygodne Sąd uznał również twierdzenia pozwanej, że nie nadużywa ona alkoholu, Twierdzenia te pozostają w sprzeczności z treścią dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w G., które zasługują w pełni na wiarę. Z dokumentów tych wynika między innymi, że pozwana miała kontynuować leczenie czego nie uczyniła, świadczy to o tym, że jej problem z nadużywaniem alkoholu nie został rozwiązany.

Za częściowo wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka T. J.. W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują jego zeznania dotyczące wysokości darowizny dokonanej przez powódkę na rzecz pozwanej. Zeznania te w tym zakresie nie zasługują na wiarę z tych samych przyczyn dal których odmówiono wiarygodności zeznaniom pozwanej w tej części tj z uwagi na sprzeczność z treścią wiarygodnych zeznań powódki oraz przedstawionych przez nią dowodów z dokumentów. W pozostałym zakresie sąd uznał zeznania świadka za wiarygodne z tym jednak zastrzeżeniem, że z uwagi na ewidentny silny konflikt świadka z powódką są one nacechowane dużą niechęcią do powódki a w konsekwencji świadek subiektywnie obarcza powódkę wyłączną winą za wystąpienie konfliktu. Za niewiarygodne Sąd uznał jednak również twierdzenia świadka, że pozwana nie nadużywa alkoholu albowiem jak to zostało już wcześniej wskazane pozostają one w sprzeczności z przeprowadzonymi w sprawie dowodami z dokumentów.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków T. B., L. M., D. K. (1), G. L. i L. D.. Sąd uznał zeznania w/w świadków za wiarygodne albowiem są to osoby nie zainteresowane bezpośrednio wynikiem niniejszej sprawy i nie miały powodów składać zeznań zgodnie z prawdą. Jednocześnie wskazać należy, że znaczna część informacji jakie w/w świadkowie posiadają pochodziła nie z bezpośredniej obserwacji opisywanych zdarzeń ale z relacji stron co bezpośrednio wpływa na ich treść.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z w/w dokumentów albowiem strony nie kwestionowały ich autentyczności ani prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Pozwana twierdziła wprawdzie, że nie jest osobą uzależnioną od alkoholu co pozostawało w sprzeczności z dokumentami zgromadzonymi w aktach Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w G., jednocześnie jednak potwierdziła fakt uczestniczenia w terapii odwykowej. W ocenie Sądu powyższe twierdzenia pozwanej i jej subiektywna ocena swojego stanu zdrowia nie dają podstaw do uznania za niewiarygodne dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w w/w aktach.

Sąd zważył co następuje:

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał żądanie powódki za bezzasadne. W rozpoznawanej sprawie powódka, powołując się na występowanie rażącej niewdzięczności wobec niej, domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 118.000 zł z tytułu zwrotu dokonanej przez powódkę na rzecz pozwanej darowizny. Powódka uzasadniając swoje żądanie wskazywała na to, że pozwana nadużywa alkoholu i znęca się fizycznie oraz psychicznie nad powódką dopuszczając zniewag, zniesławienia, lekceważenia konieczności zapewnienia darczyńcy opieki.

Przede wszystkim w pierwszej kolejności wskazać należy, iż kodeks cywilny nie definiuje pojęcia rażącej niewdzięczności, ani nie określa kryteriów, jakie należy brać pod uwagę przy ocenie zachowania obdarowanego, pozostawiając tę ocenę sądowni, przy czym musi ona uwzględniać zróżnicowane sytuacje życiowe i odnosić się do konkretnych okoliczności każdej sprawy. Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują z reguły czyny nieumyślne, popełnione w uniesieniu bądź w rozdrażnieniu spowodowanym zachowaniem lub działaniem darczyńcy, a nawet umyślne, ale niewykraczające w określonych środowiskach poza zwykłe konflikty życiowe i rodzinne (S. Dmowski [w:] G. Bieniek, H. Ciepla, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, C. Żuławska, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania tom 2, Warszawa 2011, str. 970-971; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29.09.1969 r., III CZP 63/69, Lex Polonica nr 311885). Przesłanka niewdzięczności, w stopniu rażącym, ma kwalifikowany charakter, odnoszący się do zachowań, które oceniając rozsądnie, przy uwzględnieniu miernika obiektywnego i subiektywnego, muszą być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, jak na przykład popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu, czci albo mienia, ciężkie naruszenie obowiązków rodzinnych, naruszenie godności osobistej ze świadomością i w nieprzyjaznym zamiarze (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 roku, II CSK 68/10, LEX nr 852539). O rażącej niewdzięczności z reguły nie może być mowy, gdy obdarowany dopuszcza się wobec darczyńcy działań godzących w jego dobra, ale czyni to nieumyślnie, a nawet umyślnie, lecz działania te nie wykraczają poza ramy zwykłych konfliktów życiowych (rodzinnych) w określonym środowisku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 r., II CKN 280/00, LEX nr 52563). Nie mogą też być uznane za rażącą niewdzięczność przykrości i krzywdy czynione impulsywnie, lecz mieszczące się w granicach zwykłych konfliktów życia codziennego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2001 r., II CKN 818/00, LEX nr 52608).

Uwzględniając powyższe wywody, po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, Sąd doszedł do przekonania, iż żądanie pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie.

Bezspornym jest, że pomiędzy stronami zaistniał konflikt rodzinny. Jego ramy nie przekroczyły jednak poziomu, który pozwalałby na stwierdzenie, że pozwana zachowywała się w sposób, który można by uznać za przejaw rażącej niewdzięczności. Powódka wskazywała na różne jej zdaniem zachowania pozwanej, które stanowią rażącą niewdzięczność. W szczególności podnosiła problem nadużywania przez pozwaną alkoholu.

Wyniki postępowania dowodowego wskazują, w ocenie Sądu na to, że pozwana od kilku lat ma problem z nadużywaniem alkoholu czego przejawem było między innymi skierowanie jej na leczenie odwykowe. Jednak fakt, że pozwana nadużywa alkoholu nie daje podstaw do automatycznego uznania, że dopuszcza się rażącej niewdzięczności wobec powódki. O takiej sytuacji można by mówić wyłącznie w sytuacji gdyby zachowanie pozwanej – w tym pod wpływem alkoholu – nosiło cechy takiej niewdzięczności. W realiach przedmiotowej sprawy brak jest w ocenie Sądu podstaw do uznania, że pozwana zachowuje się wobec powódki w sposób niewłaściwy. Z zeznań stron i świadków wynika, że do awantur między powódką a pozwaną dochodziło głównie w sytuacji gdy powódka przychodziła do mieszkania pozwanej z pretensjami dotyczącymi głośnego zachowania się gości pozwanej.

Najpoważniejszy z incydentów miał miejsce w marcu 2016 r kiedy to podczas kłótni pozwana uderzyła powódkę. Wyniki postępowania dowodowego wskazują jednak, że zdarzenie to było po części sprowokowane przez zachowanie powódki, która zachowywała się agresywnie. Jak wynika z zeznań pozwanej, świadków oraz częściowo samej powódki jej reakcje podczas kłótni z córką i jej mężem są bardzo gwałtowne. Powódka sama przyznała, że podczas innego zdarzenia – kiedy miała pretensje o hałas w trakcie przyjęcia urodzinowego T. J. – kopnęła go w obecności gości. Również z zeznań świadka T. B. wynika, że pozwana przedstawiła mu nagrania na których utrwalone zostały słowa powódki kierowane wobec pozwanej podczas kłótni, w których groziła pozwaną i jej mężowi pozbawieniem życia.

Okoliczności te wskazują, że zachowanie samej powódki jest gwałtowne i to ono w zasadniczy sposób wpływa na reakcję pozwanej w tym na jej zachowanie w dniu 8.03.2016 r. Ponadto wskazać należy, że z zeznań stron wynika, iż incydentów tego rodzaju było stosunkowo niewiele.

Wyniki postępowania dowodowego w ocenie Sądu wskazują na to, że zachowania pozwanej wobec powódki są co do zasady wynikiem postawy samej powódki, która również zachowuje się gwałtownie i agresywnie. Jednocześnie podkreślić należy, że pozwana zasadnicze pretensje kieruje nie wobec pozwanej a jej męża T. J., z którym jest głównie skonfliktowana. Zachowania męża pozwanej takie jak zabranie anteny telewizyjnej będącej jego własnością czy okresowe wyłączenie prądu w mieszkaniu powódki nie mogą być traktowane jako przejaw rażącej niewdzięczności pozwanej albowiem są one niezależne od niej.

Ponadto wskazać należy, że konflikt stron nasilił się w chwili gdy powódka z uwagi na swoje problemy finansowe zaczęła się domagać aby pozwana i jej mąż przenieśli na powódkę prawo własności domu zakupionego za pieniądze pochodzące z darowizny. Gdy pozwana odmówiła konflikt zaczął gwałtownie narastać. W ocenie Sądu sytuacja materialna powódki a zwłaszcza jej zadłużenia mogła spowodować skierowanie takich żądań wobec pozwanej. Powódka wprawdzie wyjaśniła, że było to tylko działanie „psychologiczne” aby wpłynąć na córkę i jej męża to jednak w ocenie Sądu sytuacja materialna powódki wskazuje na to, że jej motywacja była inna – taka jak wskazuje pozwana. W tej sytuacji odmowa spełnienia żądania powódki spowodowała nasilenie konfliktu. Źródłem konfliktów jest również to, że powódka nie ponosi kosztów opłat za energię elektryczną i wodę w zajmowanej przez siebie części domu do czego jest zobowiązana w związku z tym ewentualne pretensje pozwanej wobec powódki dotyczące tej kwestii nie stanowią przejawu rażącej niewdzięczności.

Powódka podnosiła również, że pozwana nie spełnia ciężącego na niej obowiązku opieki. Jednocześnie jednak z zeznań powódki i pozwanej wynika, że powódka co do zasady nie domagała się realizacji tych obowiązków. Miał miejsce tylko jeden przypadek gdy mąż pozwanej odmówił zawiezienia powódki do lekarza. W ocenie Sądu incydentalny charakter tego zdarzenia oraz fakt, że to mąż pozwanej odmówił pomocy nie może stanowić przesłanki do uznania tego zachowania za przejaw rażącej niewdzięczności pozwanej.

Reasumując, w ocenie Sądu, w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia, że pozwana dopuścił się rażącej niewdzięczności wobec powódki, uzasadniającej odwołanie spornej darowizny. Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 898 § 1 kc a contrario oddalił powództwo (punkt 1 wyroku).

Sąd na podstawie art. 102 kc nie obciążył powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną. Przemawia za tym trudna sytuacja finansowa powódki, która uzyskuje niewielkie dochody a równocześnie ma liczne zobowiązania finansowe. Zasądzenie od niej na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu stanowiłoby niewątpliwie w tej sytuacji dla niej nadmierne obciążenie. Ponadto powódka wnosząc pozew działała w subiektywnym przekonaniu o zasadności swoich roszczeń opierając się na własnej ocenie zachowań pozwanej oraz mając na względzie także postawę męża pozwanej.

Jednocześnie Sąd zasądził od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz kancelarii adwokackiej (...) kwotę 4480 zł w tym VAT z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu a kosztami sądowymi od uiszczenia, których powódka była zwolniona obciążono Skarb Państwa

SSO Wojciech Rybarczyk